

А ще пам'ятаю сім'ю лісника, яка проживала в лісі. В них було двоє дівчат, з якими я товаришувала. За два тижні вони попухли з голоду і померли. Ми навіть не бачили, коли їх вивезли на цвинтар.

*Монастирецький Степан Тимофійович,
1921 р.н. Уродженець с. Котлярки.*

І сьогодні пам'ятаю дівчинку, сусідку Ганну, з якою ми товаришували. Її сім'я дуже голодувала. Перший з голоду помер її батько, а наша сім'я почала піклуватися про неї. Ми давали їй все, що їли самі, але не спасли від смерті. Ішовши до нас, по дорозі вона впала і померла. За тиждень до її смерті я з нею посварився і наптовхав її. До цих пір боляче за такий вчинок.

*Монастирецький Леонід Семенович,
Уродженець с. Котлярки,
нині професор, декан факультету
Житомирського державного університету
ім. Івана Франка*

З розповіді моїх батьків, прах яких покоїться на цвинтарі с. Котлярки, розповідей старожилів, вивчення документів та публікацій, я маю повне уявлення про Голодомор 1932–1933 років у нашому селі. Це жахливе вбивство ні в чому не повинних людей, про яке сьогодні моторошно навіть згадувати. Адже в селі було кілька проявів канібальства.

У нашій сім'ї в 1933 році від голоду померла моя трирічна сестра Женя (Монастирецька Євгенія Семенівна). Батько працював у колгоспній столярній майстерні і попросив голову колгоспу (прізвище не хочу називати, бо з його особою пов'язані й сталінські репресії 1937 року в нашому селі) дозволу взяти кілька дощок для труни. Однак голова колгоспу відповів: «Щоденно десятками складаємо в загальну яму, а ти ще хочеш труну зробити». І не дозволив. Старший брат Григорій (1925 р.н.) розповідав, що батько знайшов кілька штахетів на подвір'ї, зробив труну і разом з дружиною та ще трьома дітьми занесли на цвинтар. Батько викопав яму, мати подала йому труну з дитиною, діти кинули туди по жмені землі, а потім насипали могилку. До речі, у 1929 році сім'ю розкуркулили. Брат розповідав, що батько

мовчав, коли все загрибали на подвір'ї, в хаті і в хліві, а мати заплакала тільки тоді, коли виводили з подвір'я корову-годувальницю.

Як вижили батьки та старша сестра і два брати – то не менш жахлива тема. Про це мені розповідала сестра Ганна (1919 р.н.)

Надіслано листом відділу культури і туризму райдержадміністрації 17.04.2008 року.

Список жителів села Котлярка, що померли від голоду в 1932–1933 роках (за свідченнями очевидців)

1. Бабич Каленик, 1899 р.н.
2. Бабич Ніна, 1897 р.н.
3. Бойчук Одарка, 1893 р.н.
4. Буравський Сергій, дружина і 4 дітей
5. Вигівська Ганна, 1899 р.н.
6. Вигівський Григор і 4 дітей
7. Вітківський Антон, 1907 р.н.
8. Вітківський Михайло, 1909 р.н.
9. Вітківський Теодор, 1905 р.н.
10. Войцехівська Ганна, 1909 р.н.
11. Войцехівський Гліб, 1921 р.н.
12. Войцехівський Леонід, 1923 р.н.
13. Войцехівські (чоловік, дружина і 4 дітей)
14. Гродецький Антон, 1890 р.н.
15. Гродецька Ганна, 1919 р.н.
16. Гродецький Григорій, 1917 р.н.
17. Гродецький Павло, 1891 р.н.
18. Гродецька Федора, 1898 р.н.
19. Данилюк Віра, 1921 р.н.
20. Данилюк Іван, 1923 р.н.
21. Данилюк Самійло, 1892 р.н.
22. Данилюк Ярина, 1898 р.н.
23. Завадський Іван, 1927 р.н.
24. Завадський Йосип, 1920 р.н.
25. Ковальчук, дружина і 5 дітей
26. Колісніченко Ганна, 1925 р.н.
27. Колісніченко Григорій, 1927 р.н.
28. Колісніченко Степан, 1921 р.н.
29. Колісніченко Юзеф, дружина і 5 дітей
30. Кашперський Теодор, 1918 р.н.
31. Кашперський Франко, 1899 р.н.
32. Красівський Григорій, 1927 р.н.
33. Красівський Іван, 1931 р.н.
34. Недашківський Мартин, 1903 р.н.
35. Недашківський Никифор, 1901 р.н.
36. Недашківські (сім'я з 4 чоловік)
37. Непом'яща Ганна, 1920 р.н.
38. Непом'яща Ніна, 1922 р.н.
39. Непом'яща Софія, 1924 р.н.
40. Ричко Ганна
41. Ричко Мартин, 1900 р.н.
42. Ткаченко Ганна
43. Ткаченко Микола і 2 дітей
44. Цибульська Ольга, 1891 р.н.
45. Цибульський Степан, 1912 р.н.
46. Цибульська Стефанія, 1895 р.н.
47. Яковенко Ганна
48. Яковенко Григорій і 3 дітей
49. Монастирецька Євгенія Семенівна
50. Вітківський Олекса та дружина Танаська, 1930 р.н.
51. Сім'я Бурятських (вимерла повністю, 16 чоловік)